

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ

Қўлёзмага тенг

ҚУДРАТУЛЛА ОМОНОВ

**“ШАРҚШУНОСЛИККА КИРИШ” ФАНИДАН
ДАРС ЕТАКЧИСИ**

**Шарқ филологияси йўналиши бакалаврлик
босқичида ўқиётган талабалар учун услубий
қўлланма**

Тошкент – 2010

Дарс етакчисида бўлғуси шарқшуносларга йўналишлари бўйича илк билимлар: шарқшуносликнинг юзага келиши ва таракқиёт босқичлари, шарқшуносликнинг муҳим тармоқлари, дунёнинг етакчи шарқшунослик мактаблари, шарқ халқларига тегишли қўлёзмалар сақланадиган қўлёзма фондлари, доврқли шарқшунослар тўғрисида маълумот берилган.

Тошкент Давлат Шарқшунослик институтининг Ўқув-услубий кенгаши нашрга тавсия этган.

М а с ъ у л м у ҳ а р р и р:
филология фанлари доктори, профессор **Қ. СОДИҚОВ**

Т а қ р и з ч и л а р:
филология фанлари доктори, профессор **А. РУСТАМОВ**
филология фанлари номзоди, доцент **Ж. ШАБАНОВ**

© Тошкент Давлат Шарқшунослик институти, 2010 йил.

СЎЗ БОШИ

Ҳозирда дунёнинг етакчи олий ўқув юртларида Шарқшунослик (Оренталистика) йўналиши ва унинг тармоқлари фан сифатида ўқитилмоқда. Бунинг асосий сабабларидан бири, ушбу йўналиш дунё давлатларини шарқ мамлакатлари билан ўзаро боғлаб туришда иқтисодий, маданий, илмий ва амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш воситасига айланган. Бу муҳим жараёнда шарқшунос мутахассисларнинг ўрни ўзгачадир.

Ушбу курсда бўлғуси шарқшуносларга йўналишлари бўйича илк билимлар: шарқшуносликнинг юзага келиши ва таракқиёт босқичлари, шарқшуносликнинг муҳим тармоқлари, дунёнинг етакчи шарқшунослик мактаблари, шарқ халқларига тегишли қўлёзмалар сақланадиган қўлёзма фондлари, довруқли шарқшунослар, шарқшуносликда ўз ўрнига эга нашр ва сайтлар, Марказий Осиёда шарқшуносликнинг вужудга келиши, Ўзбекистондаги шарқшунослик марказлари ва етакчи шарқшунослар тўғрисидаги маълумотлар етказилади.

*Мавзу: “КИРИШ СУХБАТИ. “ШАРҚШУНОСЛИККА КИРИШ”
ФАНИНИНГ МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАРИ”.*

Т а я н ч т у ш у н ч а л а р: Шарқшунослик. Ориенталистика. Шарқ мамлакатлари тарихи, Шарқ мамлакатларининг дини, фалсафаси, этнографияси. Шарқ мамлакатларининг тили ва адабиёти. Шарқ мамлакатлари иқтисоди.

Д а р с й ў р у г и :

Шарқшунослик - фан сифатида.

Шарқшуносликнинг юзага келиши ва тараққиёт босқичлари.

Д а р с н и н г қ и с қ а ч а м а з м у н и :

Шарқшунослик (Ғарбдаги “ориенталистика” деб юритилади) – Шарқ халқларининг тарихи, тили, адабиёти, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси, ёзма ёдгорликлари ўрганувчи фанларнинг йиғидиси.

Ушбу йўналиш кишилиқ тарихида юзага келган энг эски илмий йўналишлар қаторида туради. Қадимги дунё тарихида яшаб ижод этган кўпгина олим ва ижодкорларни шарқшунослар қаторига қўшиш мумкин. Чунки улар ўз асарларида Шарқ халқларининг тарихи, маданияти, тили ва адабиётига оид маълумотларни ёзиб қолдирган. Чунончи, “тарих фанинг отаси” сифатида тан олинган буюк юнон тарихчиси Ҳерадотни биринчи шарқшунос-тарихчи деб атасак хато қилмаймиз. Боиси у ўзининг машҳур “Тарих” китобида Ўрта Осиё, Эрон, Кичик Осиё, Кавказ, Ҳиндистон халқларининг тарихи, сулоалари, этнографияси тўғрисида ёзиб қолдирган.

Фан тарихида шарқшуносликнинг тараққиёт босқичини тўртга бўлиб ўрганиш мумкин:

1. Қадимги дунё шарқшунослиги.
2. Илк ва ўрта асрлар шарқшунослиги.
3. XVIII – XX юзйилликнинг бошларига қадар давом этган шарқшунослик.
4. Янги давр шарқшунослиги.

Мавзу: “ШАРҚШУНОСЛИКНИНГ МУҲИМ ТАРМОҚЛАРИ”.

Т а я н ч т у ш у н ч а л а р: Арабистика, иранистика, индология, синология, тибетология, семитология, японистика, тюркология

Д а р с й ў р у г и :

Арабшунослик.
Эроншунослик.
Вьетнамшунослик.
Ҳиндшунослик.
Хитойшунослик.
Корейсшунослик.
Малайшунослик.
Индонезшунослик.
Семитология.
Мўғулшунослик.
Тибетшунослик.
Туркшунослик.

Д а р с н и н г қ и с қ а ч а м а з м у н и :

Арабшунослик (Ғарбда “арабистика” деб аталади) – дунёдаги араб мамлакатлари халқларининг тили, адабиёти, тарихи, иқтисоди, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси,

ёзма обидаларини ўрганувчи соҳа. Шарқшуносликнинг етакчи ва тараққий этган тармоқларидан бири.

Ҳиндшунослик (Ғарбда “Индология” ёки “индианистика”) - Жанубий Осиёда жойлашган Ҳиндистон мамлакатада яшовчи халқларининг тили, адабиёти, тарихи, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси ўргаувчи шарқшуносликнинг тармоғи.

Хитойшунослик (Ғарбда “Синология”) – қадимги ва ҳозирги Хитойнинг тили, адабиёти, тарихи, иқтисоди, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси, ёзма ёдгорликларини ўрганувчи соҳа. Синология замонавий шарқшуносликнинг жадал ўсаётган тармоғи.

Эроншунослик (Ғарбда “Иранистика”) – ҳинд-европа тиллари оиласининг эроний тиллар гуруҳига кирувчи халқларнинг тили, адабиёти, тарихи, иқтисоди, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси, ёзма манбаларини ўрганувчи йўналиш.

Японшунослик (Ғарбда “японистика”) – Япон оролида жойлашган халқнинг тили, адабиёти, тарихи, иқтисоди, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси, ёзма меросини ўрганади. Ўзбек шарқшунослигининг кенжа тармоқларидан.

Корейшунослик (Ғарбда “Кореистика”) — Корейс ярим оролида жойлашган халқларнинг тили, адабиёти, тарихи, иқтисоди, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси, қадимги ёзма манбалари ўргаувчи йўналиш.

Туркшунослик (Ғарбда “Тюркология”) – Дунёдаги қадимги ва замонавий туркий халқларнинг тили, адабиёти, тарихи, иқтисоди, санъати, дини, фалсафаси, этнографияси ёзма ёдгорликларини ўрганувчи тармоқ.

**Мавзу: ШАРҚШУНОСЛИКНИНГ ЎҚУВ ВА ИЛМИЙ
МАРКАЗАЛАРИ**

Т а я н ч т у ш у н ч а л а р: Париж, Берлин, Лондон, Индиана, Москва, Санкт-Петербург, Киото шарқшунослик марказлари.

Д а р с й ў р у ғ и :

Дунёнинг етакчи шарқшунослик мактаблари.
Шарқ халқларига тегишли қўлёзмалар сақланадиган дунёнинг йирик кутубхоналари.
Доврукли шарқшунослар.
Шарқшуносликда ўз ўрнига эга нашр ва сайтлар.

Д а р с н и н г қ и с қ а ч а м а з м у н и :

Дунёнинг барча тараққий этган мамлакатларининг олий ўқув юртларида шарқшунослик йўналиши бўйича мутахассислар етиштирилмоқда. Айниқса, шарқшунослик Европа, Америка, Россия таълим тизимида шарқшунос кадрлар тайёрлаш яхши йўлга қўйилган.

Дунёнинг доврукли шарқшунослари қаторига Абель-Ремюза, Браун Э., Кёрёши Чома, Паллас П., Пеллио П., Рамстедт Г., Шампольон Ж., Шор М., Алпатов В., Владимирцов Б., Дмитриев Н., Дьяконов И., Корш Ф., Минорский В., Ольденбург С., Поливанов Е., Рерих Н., Щербатской Ф. Киради.

Мавзу: ЎЗБЕКИСТОН ШАРҚШУНОСЛИГИ

Т а я н ч т у ш у н ч а л а р: Буюк ипак йўли. Буддавийлик мазмунидаги асарлар. Табғач тили. Анаткак тили. Тўхрий тили. Сўғдақ бўдун.

Д а р с й ў р уғ и:

Марказий Осиёда шарқшуносликнинг вужудга келишига сабаб бўлган омилар.

Асарлари бизга қадар етиб келган илк шарқшунослар.

Ўзбекистондаги шарқшунослик марказлари ва етакчи шарқшунослар.

ЎзР ФА Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг қўлғамалар фонди.

Д а р с н и н г қ и с қ а ч а м а з м у н и:

Илк ўрта асрлар ўлкамизда буддизм дининг кириб келгани ва буюк ипак йўлида жойлашган Шарқ халқлари ўртасида маданий, диний, адабий алоқалар кучайганлиги, таржима адабиётнинг янги босқичга ўтганлиги билан ажралиб туради. Ўша кезлар туркий тилга санскрит (анаткак), тоҳар (тўхрий), суғд (сўғдақ), хитой (табғач) тилларидан кўплаб будда асарларини таржима қиладиган шарқшунослар етишиб чиққан. Муҳими, ана шу адабий алоқалар юртимизда шарқшуносликнинг ривожига туртки бўлган. Хусусан, будда ёдгорликларидан “Олтун тусли ёруғ” асари анаткак (санскрит) тилида яратилган. У дастлаб табғач (хитой) тилига таржима қилинган. Сўнг шарқшунос Сингқу Сели тудунг уни табғаччадан қадимги туркий тилга таржима қилган. Бу тўғрида асарда шундай қайд этилади: *Bodisatv Gitsu Samtso atliğ açarı ānātkāk tilintin tawğaç tilinčä ewrilmiş ... bişbalıqlığ Sinqu Seli tuduñ tawğaç tilintin türk uyğur tilinčä ikiläyü ewirmiş* (бўдисатв

Гитсу Самтсў отли устоз анаткак тилидан тавғач тилига ўгирган ... бешбаликлик Сингку Сели тудунг тавғач тилидан турк уйгур тилига ўгирган).

Шарқшунос олим ва буддашунос Шингку Шелининг туркшуносликда бундан бошқа яна икки таржима асари маълум: бири “Сюань-цзан кечмиши” (“Tsi-in-čün kavi nom bitig”), бошқаси “Вужуд ва кўнгилни англаш китоби” (“Et-özüg köñlüg körmäk atliğ nom bitig”) деб аталади. Бунинг сингари фактлари етарлича.

XX аср ўзбек шарқшуносларининг етакчилари сифатида Фитрат, У. Каримов, С. Муталлибов, Б. Аҳмедов, С. Азимжонова, А. Ўринбоев сингари олимларни қайд этиш мумкин.

Мавзу: ШАРҚ ФИЛОЛОГИЯСИ ШАРҚШУНОСЛИКНИНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШИ

Т а я н ч т у ш у н ч а л а р: Филология. Лингвистика. Адабиётшунослик. Шарқ халқларининг тиллари ва адабиёти.

Д а р с й ў р уғ и:

Шарқ филологияси.

Филология тушунчаси.

Филологиянинг соҳалари.

Тил ва адабиёт бирлиги масаласи.

Шарқ филологиясининг керакли йўналишлари.

Д а р с н и н г қ и с қ а ч а м а з м у н и:

Филология (юнон тилидаги “сўзни севиш” англамидаги φιλολογία сўзидан) – тилшунослик, адабиётшунослик, матншунослик фанларини ўзида камраган соҳа. Кишилиқ тарихидаги энг эски йўналишлардан бири.

Шарқ филологияси эса ана шу умумфилологиянинг бир тармоғи бўлиб, у шарқ халқларининг тили, адабиёти, ёзма мероси сингари соҳаларни ўрганади. Шарқ филологиясининг муҳим йўналишларига араб, форс, турк, хитой, ҳинд, корейс, япон филологияси киради.

**Мавзу: ТУРК ФИЛОЛОГИЯСИ ШАРҚ ФИЛОЛОГИЯСИНING
ЕТАКЧИ ТАРМОҒИ СИФАТИДА**

Т а я н ч т у ш у н ч а л а р: Туркий филология. Упсала, Будапешт, Берлин, Истанбул, Москва, Тошкент туркология марказлари.

Д а р с й ў р у ғ и :

Дунё туркшунослиги мактаблари.

Доврукли туркшунослар.

Туркологияда ўз ўрнига эга нашр ва сайтлар.

Ўзбекистондаги туркшунослик марказлари ва етакчи туркшунослар.

Д а р с н и н г қ и с қ а ч а м а з м у н и :

Туркий филологияси Евроосийё қитасида жойлашган 30 яқин туркий халқларнинг қадимги ва ҳозирги тили, адабиёти, ёзма мероси масалаларини ўрганувчи соҳа. Бу йўналиш шарқ филологиясининг энг ривожланган етакчи тармоқларидан бири саналади.

Берлин, Будапешт, Истанбул, Москва, Тошкент мактаблари дунёнинг етакчи туркшунослик мактаблари сирасига киради.

Доврукли туркшунослар қаторида В. Томсон, В. Радлов, В. Банг, А. Габен, Р. Аратнинг номини қад этиш мумкин.

Талабаларнинг ўқиши учун керакли адабиётлар:

Баскаков Н.А. Тюркские языки. М., 1960.

Баскаков Н.А. Введение в изучение тюркских языков. М., 1969.

Кононов А.Н. История изучения истории тюркских языков в России. Л., 1982.

Лингвистический энциклопедический словарь, М., 1990

Омонов Қ. “Туркий филологияга кириш” фанидан дарс йўруғчиси. – Туркий кафедрасининг йўруғи. Турк филологияси бўлими талабалар учун қўлланма. Тошкент, 2008, 311–336 б.

Рамстедт Г.И. Введение в алтайское языкознание. Морфология. М., 1957.

Рождественский Ю.В. Общая филология. Москва, 1996.

Содиқов Қ. Туркий ёзма ёдгорликлар тили: адабий тилнинг юзага келиши ва тикланиши. Тошкент, 2006.

Ўзбекистон шарқшунослари. Тузувчи: М. Абдусаматов. Т., 2004.

Hasan Eren. Türklük bilimi sözlüğü. Ankara, 1998.

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Арабистика>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Индология>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Синология>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Иранистика>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Японоведение>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Корееведение>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Тюркология>

<http://altaica.narod.ru>

ҚЎШИМЧА

“ШАРҚШУНОСЛИККА КИРИШ” ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Т у з у в ч и: доцент Қ. ОМОНОВ

КИРИШ

Мазкур фан турк филологияси бўлимининг талабаларига ўқитилади. “Шарқшуносликка кириш” фани бўлғуси шарқшунос-туркшунос мутахассислар тайёрлаш учун ўта муҳим саналади.

Ўқув фанининг мақсади ва вазифалари

Ҳозирда дунёнинг етакчи олий ўқув юртларида Шарқшунослик (Оренталистика) йўналиши ва унинг тармоқлари фан сифатида ўқитилмоқда. Бунинг асосий сабабларидан бири ушбу йўналиш дунё мамлакатларини шарқ мамлакатлари билан ўзаро боғлаб туришда иқтисодий, маданий, илмий ва амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш воситасига айланган. Бу муҳим жараёнда шарқшунос мутахассисларнинг ўрни ўзгачадир.

Мазкур турк ва уйғур филологиясини ўзлаштираётган 5220100 – Филология (турк ва уйғур тили) йўналиши талабаларига мўлжалланган.

Фанни ўқитишдан **мақсад** – илми толибларга келгусида эгаллайдиган соҳаларининг аҳамиятини англаб етишлари, унинг ўзак йўналишларини билиб олишлари учун кўмак беришдан иборат.

Фаннинг **вазифаси** – шарқшуносликнинг муҳим тармоқларини билиш ва улар ичида ўзлари ўзлаштираётган йўналишнинг ўрнини англаб етишдир.

Фан бўйича талабаларнинг билимига, кўникма ва малакасига қўйиладиган талаблар

“Шарқшуносликка кириш” ўқув фанини ўзлаштириш жараёнида бакалавр:

- шарқшунослик, филология, туркология ва унинг таркибий қисмларини *билиши керак*;

- ўрганаётган йўналишнинг муҳим соҳаларини ажрата олиш *кўникмасига эга бўлиши керак*;

- ўзлаштираётган соҳанинг юзага келиши ва тарихий тақомили; ўрганилаётган мутахассисликнинг тараққиёт босқичларини билиш *малакасига эга бўлиши керак*.

Фаннинг ўқув режадаги бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги ва услубий жиҳатдан узвий кетма-кетлиги

“Шарқшуносликка кириш” танлов фанлари каторида турувчи фан ҳисобланиб, 2- семестрда ўқитилади.

Ушбу ўқув фанини ўзлаштириш учун ўқув режасида кўзда тутилган гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий (Ўзбекистон тарихи, фалсафа, ғарб тили), математик ва табиий-илмий фанлар(география, этнография), умумқасбий (асосий шарқ тили, тилшуносликка кириш) фанларидан етарли билим ҳамда кўникмаларга эга бўлиши талаб этилади.

Фаннинг гуманитар фанлар тизимидаги ўрни

Мақтабгача таълим муассасаси, ўрта умумтаълим мактаби, академик лицей, касб-ҳунар коллежларида фаолият олиб борилганда шарқшуносликка кириш курсидан олинган билимлар қўл келади. Шунинг учун ушбу фан асосий танлов фан ҳисобланиб, шарқ филологияси бўйича бакалавр тайёрлаш босқичининг ажралмас бўғинидир.

Фанни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Илми толибларнинг шарқшуносликка кириш фанини ўзлаштиришлари учун ўқитишнинг илғор ва етакчи усуллари кўллаш, янги педагогик технологиялардан фойдаланиш муҳим аҳамият касб этади.

Фанни ўқитиш жараёнида дарслик, ўқув ва услубий кўлланмалар, маъруза матнлари, дарс йўруғлари, тарқатма материаллар, кўргазмали куруллар, шарқшуносликка тегишли сайтлар, соҳа бўйича нашр этиладиган журнал ва илмий тўпламлардан фойдаланилади.

Асосий қисм

Фаннинг назарий машғулоти мазмуни

Кириш сўхбати. “Шарқшуносликка кириш” фанининг мақсад ва вазифалари.

Шарқшунослик - фан сифатида. Шарқшуносликнинг юзага келиши ва таракқиёт босқичлари.

Шарқшуносликнинг муҳим тармоқлари. Арабшунослик. Эроншунослик. Вьетнамшунослик. Ҳиндшунослик. Хитойшунослик. Корейшунослик. Малайшунослик. Индонезшунослик. Семитология. Мўғулшунослик. Тибетшунослик. Туркшунослик.

Шарқшуносликнинг ўқув ва илмий марказлари. Дунёнинг етакчи шарқшунослик мактаблари. Шарқ халқларига тегишли кўлёмалар сақланадиган йирик кўлёмма фондлари. Доврукли шарқшунослар. Шарқшуносликда ўз ўрнига эга нашр ва сайтлар.

Ўзбекистон шарқшунослиги. Марказий Осиёда шарқшуносликнинг вужудга келишига сабаб бўлган омилар. Асарлари бизга қадар етиб келган илк шарқшунослар. Ўзбекистондаги шарқшунослик марказлари ва етакчи

шарқшунослар. ЎзР ФА Абу Райхон Бериуний номидаги Шарқшунослик институтининг қўлэмалар фонди.

Шарқ филологияси шарқшуносликнинг асос йўналиши сифатида. Филология тушунчаси. Филологиянинг соҳалари. Тил ва адабиёт бирлиги масаласи. Шарқ филологиясининг керакли йўналишлари.

Турк филологияси шарқ филологиясининг етакчи тармоғи сифатида. Дунё туркшунослиги мактаблари. Доврукли туркшунослар. Туркологияда ўз ўрнига эга нашр ва сайтлар. Ўзбекистондаги туркшунослик марказлари ва етакчи туркологлар.

Амалий машғулотларни уюштириш бўйича кўрсатма ва йўлланмалар

Амалий машғулотларда илми толиблар курснинг муҳим қирраларини амалий жиҳатдан ўрганишга эътибор қаратадилар.

Амалий дарсларда кўзда тутилган мавзулар:

1. Дунё илмий жамоатчилиги тан олган доврукли шарқшуносларнинг ҳаёт ва ижод йўли билан танишиш.

2. Шарқшуносликда ўз ўрнига эга нашр ва сайтларда берилган материалларни ўрганиш.

3. Дунё туркшунослигида етакчи санлаган олимларнинг илмий асарлари билан танишув ва туркологияда ўз ўрнига эга нашр ва сайтлардаги материалларни кўздан кечириш.

Амалий дарсларни уюштириш бўйича кафедранинг профессор-ўқитувчилари томонидан кўрсатма ва йўлланмалар ишлаб чиқилади. Унда илми толиблар маъруза дарсларида олган билим ва кўникмаларини амалий жиҳатдан бойитадилар. Шунингдек, дарслик, ўқув қўлланмалар, дарс йўруғлари асосида талабалар билимини мустаҳкамлашга эришиш, илмий мақолалар ва тезислар чоп этиш орқали талабалар илмий

фаоллигини ошириш, мавзулар бўйича илмий маърузалар тайёрлаш тавсия этилади.

Мустақил топшириқларни уюштиришнинг шакли ва мазмуни

Талабалар мустақил топшириқларни тайёрлаш жараёнида қуйидаги кўрсатмалардан фойдаланишлари тавсия этилади:

- дарслик, ўқув ва услубий қўлланмалар, маъруза матнлари ва дарс йўруғларидан курс мавзуларини ўрганиш;
- шарқшуносликка кириш билан боғлиқ мавзуларни ўзлаштириш;
- шарқшуносликнинг тармоқларини билиш;
- шарқшунослик ва туркшунослик марказларини билиш;

Мустақил топшириқларнинг мавзулари:

1. Тошкент Давлат шарқшунослик институтининг даврий нашри “Шарқшунослик”, “Шарқ машъали” ва “Маяк востока” журналларида берилган мақолаларни ўқиб ўрганиш.

2. Россия Фанлар академиясининг нашри “Востоковедение” ва Москва Давлат университети Осиё ва Африка мамлакатлари институтининг илмий нашри “Народы Азии и Африки” журналларида босилган мақолларни таҳлил қилиш.

3. Парижда чоп этиладиган “Журнал Азиатик”нинг мундарижаси ва унда бериладиган мақолаларни ўқиб ўрганиш.

Дастурнинг инфор­мацион-услубий таъминоти

Ушбу фанни ўргатиш давомида ўқитишнинг замонавий усуллари ва ахборот технологияларини қўллаш кўзда тутилган.

- шарқшуносликнинг юзага келиши ва тараққиёт босқичларига тегишли мавзуларни ўзлаштиришда компьютер технологиялари кўмагида тақдимот ва электрон-дидактик воситалар қўлланилади;

- етакчи шарқшуносларнинг ҳаёт ва илмий йўли билан боғлиқ масалаларни ўтганда ўқитишнинг етакчи педагогик технологияларидан фойдаланилади;

- шарқшуносликнинг тармоқлари мавзусини ўқитганда компьютер технологиялари кўмагида тақдирот ва электрон-дидактик ҳамда ўқитишнинг янги педагогик технологиялари қўлланилади.

Фойдаланиладиган асосий дарсликлар ва ўқув қўлланмалари

Асосий дарсликлар ва ўқув қўлланмалари

Кононов А.Н. История изучения история тюркских языков в России. Л., 1982.

Омонов Қ. “Туркий филологияга кириш” фанидан дарс йўруғчиси. – Туркий кафедрасининг йўруғи. Турк филологияси бўлими талабалар учун қўлланма. Тошкент, 2008, 311–336 б.

Рождественский Ю.В. Общая филология. Москва, 1996.

Содиқов Қ. Кўк турк битиглари: матн ва унинг тарихий талқини. Тошкент, 2004.

Содиқов Қ. Туркий ёзма ёдгорликлар тили: адабий тилнинг юзага келиши ва тикланиши. Тошкент, 2006.

Ўзбекистон шарқшунослари. Тузувчи: М. Абдусаматов. Т., 2004.

Қўшимча адабиётлар

Алиев А., Содиқов Қ. Ўзбек адабий тили тарихидан. Тошкент, 1994.

Баскаков Н.А. Тюркские языки. М., 1960.

Баскаков Н.А. Введение в изучение тюркских языков. М., 1969.

Лингвистический энциклопедический словарь, М., 1990
Рамстедт Г.И. Введение в алтайское языкознание.
Морфология. М., 1957.

Hasan Eren. Türklük bilimi sözlüğü. Ankara, 1998.

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Арабистика>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Индология>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Синология>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Иранистика>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Японоведение>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Корееведение>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Тюркология>

<http://altaica.narod.ru>

ҚУДРАТУЛЛА ОМОНОВ

“ШАРҚШУНОСЛИККА КИРИШ” ФАНИДАН ДАРС ЕТАКЧИСИ

**Шарқ филологияси йўналиши бакалаврлик босқичида ўқиётган
талабалар учун услубий қўлланма**

Босишга рухсат этилди 27.12.2009

Бичими 60x84 1/16 Шартли 1.3 б.т. 20 нусхада босилди. Буюртма №

Тошкент Давлат Шарқшунослик институти Ўқув-услубий бўлимида нусха
кўпайтирилди.

Тошкент, Шаҳрисабз кўчаси, 25.

© Тошкент Давлат Шарқшунослик институти, 2010.